

Monumentnummer*: 524986

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 oktober 2003
Kadaster deel/nr 82721/93

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
's-Hertogenbosch		's-Hertogenbosch		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Nieuwstraat	34			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	40			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	76			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	44			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	70			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	110			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	64			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	106			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	98			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	82			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	68			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	94			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	96			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	46			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	60			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	42			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	92			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	86			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	102			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	62			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	36			5211 NL	's-Hertogenbosch		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Nieuwstraat	56			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	78			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	108			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	100			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	90			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	58			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	88			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	38			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	66			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	54			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	80			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	84			5211 NL	's-Hertogenbosch		
Nieuwstraat	52			5211 NL	's-Hertogenbosch		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
's-Hertogenbosch	H			7311
's-Hertogenbosch	H			7308

*Omschrijving***

Inleiding.

Het ZIEKENHUIS, behorend bij het complex van het Groot Ziekengasthuis, is met de voorgevel gesitueerd aan de Nieuwstraat, gelegen in het centrum van 's-Hertogenbosch. Het gebouw sluit aan de noord zijde via een éénlaags tussenlid met plat dak aan op de uit de jaren '70 van de twintigste eeuw daterende nieuwbouw van het Groot Ziekengasthuis. De noordelijke vleugel van het ziekenhuis is aan de westzijde via een tweelaags tussenlid met plat dak verbonden met een ziekenpaviljoen uit c.1915 (Complexonderdeel 4). Het ziekenhuis werd in 1932 gebouwd naar ontwerp van architect J.J. Van Dillen. Het is gebouwd in een regionale variant van de Amsterdamse School. In de voorgevel, boven de hoofdingang een tweetal beelden van Maria en Jozef, naar ontwerp van de beeldhouwers M. van Bokhoven en Jonkers (gesigneerd).

Omschrijving.

Het onderkelderde ziekenhuis telt drie bouwlagen onder een sterk overstekend mansardedak, gedekt met geglazuurde verbeterde Hollandse pannen. Het gebouw heeft een globaal U-vormige plattegrond met tweelaags uitbouwen onder mansardekap aan de zuid- en noordzijde van de zuidelijke vleugel. Aan de westzijde van de noordelijke vleugel sluit het aan op een tussenvleugel, die het ziekenhuis verbindt met het ziekenpaviljoen uit 1915 (Complexonderdeel 4). Uitkragende gootlijst. Moderne dakkapellen boven voor- en achtergevels. De gevels zijn opgetrokken in baksteen, met natuurstenen plint en vensterdorpels. De voorgevel van de oostelijke vleugel aan de Nieuwstraat toont een symmetrische opbouw: twee hoekrisalieten en een sterker risalerende middenbouw, waarin de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoofdingang, gevormd door een vleugel deur met smeedijzeren traliwerk in Amsterdamse School-detaillering onder een rondboogvormig bovenlicht. De hoofdingang bevindt zich in een portiek, geopend door rondbogen in de zijden van de middenrisaliet. Aan de voorzijde van de portiek een groot rondboogvenster, geflankeerd door twee kleine rechtgesloten vensters. In de borstwering vooruitspringend muurwerk, afgedekt door een natuurstenen dorpellijst. Boven de kleine vensters twee zandstenen beelden van het atelier Van Bokhoven en Jonkers: links Maria, brood uitdelend aan een knielende bejaarde man, rechts Jozef met een kind op zijn arm. Tussen de beelden, in sierletters, de tekst: "Groot Ziekengasthuis". De vertrekken op begane grond en verdieping zijn voorzien van laddervensters met stalen roeden, met inspringende ondergedeelten. In de terugliggende geveldelen bredere drielichtvensters, eveneens met ladderroeden en inspringende ondergedeelten. De achtergevel van de oostelijke vleugel gaat op de begane grond gedeeltelijk schuil achter een moderne aanbouw met plat dak. Ter plaatse van de centrale hal een tweelaags uitbouw met plat dak, waarin een drietal rechtgesloten vensters met glas-in-lood. Rechts hiervan een later toegevoegde uitbouw voor een lift. Links van het trappenhuis op de verdieping rechtgesloten vensters, waarin stalen kozijnen met kleine roedenverdeling. De zuidelijke vleugel heeft op de bovenverdieping drielichtvensters met ladderroeden en inspringend benedengedeelte. Op de begane grond kleinere rechtgesloten vensters. Iets rechts van het midden van de zuidgevel het trappenhuis in een risaliet met een hoger opgetrokken paraboolvormige gevel. De tweelaags uitbouwen aan de noord- en zuidzijde van de zuidelijke ziekenhuisvleugel zijn van rechtgesloten vensters voorzien. De zuidelijke uitbouw heeft op de begane grond brede negenruits vensters, op de bovenverdieping zesruits vensters met stalen kozijnen. In de zuidelijke kopgevel een achteringang. Ter hoogte van de eerste verdieping een breed twaalruits venster. De aanbouw ten noorden van de zuidvleugel heeft op de begane grond drielichtvensters met ladderroeden in de bovenlichten. Ter hoogte van de bovenverdieping ramen met ladderroeden in de bovenlichten en inspringend benedengedeelte. De noordelijke gevel van de noordvleugel gaat op begane grondniveau grotendeels schuil achter een moderne éénlaags tussenbouw. Op de bovenverdieping rechtgesloten vensters met ladderroeden in het bovenlicht en inspringend benedengedeelte. Ter hoogte van de gang een risaliet met een hoger opgetrokken paraboolvormige gevel. Hierin een hoog laddervenster. De achtergevel (zuidgevel) van de noordvleugel gaat vrijwel geheel schuil achter een moderne tweelaags aanbouw onder plat. Inwendig is het ziekenhuis in de loop der tijd sterk gemoderniseerd. Ook is de dispositie op punten gewijzigd. In hoofdlijnen is de oorspronkelijke indeling echter nog herkenbaar. Aan de voorzijde leidt de entree naar een rechthoekig portaal (met moderne draaideur), waarachter een ruime hal. Aan de zuidzijde hiervan een L-vormige, centrale gang. Tegen de westgevel (achtergevel) van het ziekenhuis een tweede gang, eveneens aansluitend op de grote hal. Aan weerszijden van de gangen en de hal kantoren, wachtruimtes en behandelkamers. In het interieur resteert nog slechts een klein aantal oorspronkelijke elementen, onder meer: in de grote hal op de eerste verdieping een drietal glas-in-lood vensters met allegorische voorstellingen van de Liefdadigheid, de Wetenschap en de Barmhartigheid.

Waardering.

Het bij het complex van het Groot Ziekengasthuis behorende ziekenhuis is van algemeen belang. Het object is van cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een sociaaleconomische en geestelijke ontwikkeling: het ziekenhuis vormt als onderdeel van het Groot Ziekengasthuiscomplex, waarvan de geschiedenis teruggaat tot de Middeleeuwen, een belangrijke illustratie van de met name op de armere bevolking gerichte medische zorg in 's-Hertogenbosch. Het object is voorts van belang als illustratie van de typologische ontwikkeling van het ziekenhuisgebouw. Het ziekenhuis heeft architectuurhistorische waarde vanwege de stijl, een regionale variant van de Amsterdamse School. Verder is het ziekenhuis van belang vanwege de plaats die het inneemt binnen het werk van J. J. van Dillen, de architect van de Bossche Godshuizen. Het object bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van het Groot Ziekengasthuiscomplex, dat cultuurhistorisch en architectuurhistorisch van nationaal belang is. Het ziekenhuis is tot slot van belang vanwege typologische zeldzaamheid.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Gezondheidszorg

Functie

Ziekenhuis